

Arbejde med dæk og fælge

BRANCHEVEJLEDNING OG CHECKLISTE

INDUSTRIENS
BRANCHEARBEJDSMILJØRÅD

1. Formål og indhold

Erfaringerne har vist, at nogle af de alvorligste arbejdsulykker i autobranchen sker ved arbejde med dæk og fælge. Ulykkerne sker hyppigt i forbindelse med oppumpning af dæk, særligt når der håndteres større og brugte dæk.

For at reducere antallet af ulykker bør der sættes ind med sikkerhedsforanstaltninger ved arbejde med dækoppumpning, både når det er muligt at anvende særligt indrettede tekniske hjælpemidler som beskyttelse, og når dette ikke er muligt. Vejledningen tager udgangspunkt i

arbejds miljølovgivningens krav for, at arbejdet med dæk og fælge kan udføres sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvareligt. Vejledningen er udarbejdet i et samarbejde mellem Motorbranchens Arbejdsgiverforening, Dansk Metal og Ledernes Hovedorganisation og angiver det niveau og den standard og praksis, som parterne ønsker skal være til stede ved arbejdet med dæk og fælge. Arbejdstilsynet har haft vejledningen til gennemsyn og finder, at den er i overensstemmelse med arbejds miljølovgivningen.

1.1. Et praktisk hjælpeværktøj

Vejledningen er et hjælpeværktøj for autoværksteder. Den er bygget op omkring en praktisk checkliste til kortlægning af arbejdsmiljøet ved arbejdet med dæk og fælge. Checklisten kan anvendes uden yderligere forklaring. Svares der »Ja« til alle spørgsmål er lovens krav opfyldt. Svares der »Nej«, eller er man i tvivl, bør det punkt i vejledningen, der henvises til i checklisten, læses, og der skal eventuelt iværksættes foranstaltninger til at afhjælpe problemerne på det konkrete område. Det anbefales at overføre eventuelle problemer til en handlingsplan.

1.2. Vejledningens indhold

Vejledningen behandler

- Arbejde, der er omfattet af vejledningen
- Checkliste til arbejdet med dæk og fælge
- Foranstaltninger til imødegåelse af risiko ved arbejdet, herunder
 - Planlægning og tilrettelæggelse af arbejdet
 - Oplysning, oplæring og instruktion
 - Arbejdsstedets indretning
 - Tekniske hjælpemidler
 - Arbejdets udførelse
 - Stoffe og materialer
- Henvisninger til relevante hjælpeværktøjer og vejledninger i autobranchen

1.3. Arbejde, der er omfattet af vejledningen

- Alt arbejde på faste og mobile arbejdssteder med demontering samt montering af dæk og fælge er omfattet af vejledningen. Desuden omfatter vejledningen arbejde med oppumpning af dæk samt hjulafbalancering.

- Ved oppumpning efter dækreparation eller dækudskiftning på
 - lastvogne, busser, anhængere og sættevogne
 - traktorer, landbrugsmaskiner og -vogne
 - entreprenørmaskiner, læssemaskiner, mobilkraner og lignende
 - gaffeltrucks og minilæssere
 - tilsvarende køretøjer og maskiner, hvor der er risiko for eksplosion ved oppumpning af dæk

skal der være truffet effektive foranstaltninger mod, at nogen, i tilfælde af dækekspllosion og udkastning af låseringe eller fælgbud, kan blive ramt af udslyngede dele fra dæk eller fælg og af trykbølgen. Dette kan ske ved anvendelse af pumpebur.

2. Checkliste

Vejledning i udfyldelse

Spørgsmålene er udformet som Ja/Nej spørgsmål.

Svares der »Ja« til spørgsmålet, er lovkravet ved arbejde med dæk og fælge overholdt.

Svares der »Nej«, eller er man i tvivl, bør det punkt i vejledningen, der henvises til i skemaet, læses. BST kan også kontaktes for yderligere hjælp og rådgivning.

Svares der »Nej« til spørgsmål, bør problemet overføres til en handlingsplan.

Foranstaltning	Ja	Nej	Nr. i vejl.	Vejledning i stikord
Planlægning og tilrettelæggelse af arbejdet				
1. Har der været udfoldet særlige bestræbelser med hensyn til planlægning og tilrettelæggelse af arbejdet?			3.1 3.1.2 3.1.3	<ul style="list-style-type: none"> • Foranstaltninger (arbejdssted, tekniske hjælpemidler, arbejdets udførelse, personlige værnemidler, stoffer og materialer • Oplysning og instruktion • Ansatte inddraget • Over 5 ansatte: Sikkerhedsgruppe inddraget
2. Er erfaringer fra evt. tidligere ulykker eller tilløb hertil blevet inddraget i den forebyggende planlægning af arbejdet?			3.1.4	<ul style="list-style-type: none"> • Fast, rutinemæssig undersøgelse • Erfaringer fra tidligere inddrages
Oplysning, oplæring og instruktion				
3. Er de ansatte blevet oplyst om ulykkes- og sundhedsfarer ved arbejdet med dæk og fælge?			3.2.1	<ul style="list-style-type: none"> • Inden arbejdet påbegyndes
4. Er der sørget for oplæring og instruktion af de ansatte?			3.2.2- 3.2.8	<ul style="list-style-type: none"> • Arbejdsgiver eller arbejdsleder instrueret • Nyansættelser, nye arbejdsmetoder, ændrede arbejdsforhold, forflytning • Tekniske hjælpemidler • Opfølgingsrutine • På dansk og evt. fremmedsprog • Evt. skriftlig instruktion
Fast arbejdssted				
5. Er de faste arbejdssteder indrettet med hensyn til plads, ryddelighed og gulvbelægning?			3.3.1.1 3.3.1.2	<ul style="list-style-type: none"> • Tilstrækkelig plads • Rent og ryddeligt • Gulvbelægning
6. Er hjulet under pumpeprocessen placeret så langt væk fra støjkilder, at luftudsivning kan høres?			3.3.1.3	<ul style="list-style-type: none"> • Placering væk fra støjkilder • Luftsivning skal kunne høres • Evt. placeret i et værkstedshjørne
7. Er der risiko for, at genstande under arbejdet slynges ud, og er der truffet foranstaltninger til imødegåelse af skade herved?			3.3.1.4- 3.3.1.9	<ul style="list-style-type: none"> • Fastboltet, simpelt tremmebur eller faststøbt pumpebur/stativ • Opfange låsering • Klare tryk op til 20 bar (290 PSI) • Tætning mellem dæk og fælgkant • Ingen løse genstande • Sikkerhedszone: Hjulsider 4 m, foran/bagved 2,5 m • Markering af sikkerhedszone
8. Er der risiko for eksplosion under arbejdet, og er der truffet foranstaltninger mod følger heraf?			3.3.1.4- 3.3.1.9	<ul style="list-style-type: none"> • Fastboltet, simpelt tremmebur eller faststøbt pumpebur/stativ • Opfange låsering • Klare tryk op til 20 bar (290 PSI) • Tætning ml. dæk og fælgkant • Ingen løse genstande • Sikkerhedszone: Hjulsider 4 m, foran/bagved 2,5 m • Markering af sikkerhedszone

2. Checkliste

Foranstaltning	Ja	Nej	Nr. i vejl.	Vejledning i stikord
Mobilt arbejdssted				
9. Er der truffet foranstaltninger i forhold til arbejde på mobilt arbejdssted?			3.3.2.1- 3.3.2.4	<ul style="list-style-type: none"> • Tilrettelagt arbejde • Tremmebur fastgjort til vogn og fastholdt af køretøj • Ingen oppumpning ud mod kørebane • Sikkerhedsafstand 3 m bagved
Tekniske hjælpemidler				
10. Er der truffet foranstaltninger ved arbejde med tunge og uhåndterlige emner?			3.4.1	<ul style="list-style-type: none"> • Er der egnede, tekniske hjælpemidler? • Manuel transport
11. Er der velegnede løfteredskaber til rådighed og bruges de?			3.4.1 3.4.2	<ul style="list-style-type: none"> • Anvendes egnede løfteredskaber?
12. Er der plads til at bruge tekniske hjælpemidler?			3.3.1.1 3.4.1	<ul style="list-style-type: none"> • Tilstrækkelig plads • Sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt
13. Er maskiner forsynet med CE-mærkning?			3.4.1	<ul style="list-style-type: none"> • Nye maskiner • Opfylde krav om indretning
14. Er der brugsanvisning på dansk?			3.4.2	<ul style="list-style-type: none"> • Dansk brugsanvisning fra leverandøren
15. Er stationære maskiner og anlæg samt maskiner til brug på mobilt arbejdssted forsynet med nødstop?			3.4.6	<ul style="list-style-type: none"> • En eller flere blinkende lamper • Nødstop (tømningsventil) • Tæt ved tremmebur/stativ: Ekstra nødstop med 5-10 m kabel • Centralt placeret
16. Er maskiner forsynet med afskærmning?			3.4.4 3.4.7 3.4.8	<ul style="list-style-type: none"> • Tilpasset maskine og arbejdsmetode • Fastmonteret • Stationære hjulafbalanceringsmaskiner • Kun igangsættes, når skærm er på plads • Automatisk afbrydning af strøm og bremsning af hjul
17. Er slanger på pumpenipler af tilstrækkelig længde?			3.4.5	<ul style="list-style-type: none"> • Minimum 3 m pumpe-slange ved brug af pumpepistol • Manuel pumpepistol: Forsynet med 3-vejs kuglehane/tømmeventil
18. Er der foretaget eftersyn af de tekniske hjælpemidler efter leverandørens anvisninger?			3.4.3	<ul style="list-style-type: none"> • Jævne mellemrum (intervaller)
Stoffer og materialer				
19. Findes der egnet smøremiddel til tætning, der tillige oplyser om evt. hudpåvirkning?			3.3.1.6 3.5.6 3.6.1	<ul style="list-style-type: none"> • Ikke skade dækkets gummi • Valg af mindst generende og sundhedsskadelige stof/materiale • 16 punkts leverandørbrugsanvisninger skal være til stede • Arbejdspladsbrugsanvisninger skal laves • Evt. særlig APV

3. Foranstaltninger til imødegåelse af risiko for skader

Foranstaltninger til imødegåelse af risiko for skader ved arbejde med dæk og fælge retter sig mod

- planlægning og tilrettelæggelse af arbejdet
- oplysning, oplæring og instruktion
- arbejdsstedet
- tekniske hjælpemidler
- arbejdets udførelse
- stoffer og materialer

3.1. Planlægning og tilrettelæggelse af arbejdet

3.1.1. Arbejdet skal i alle led planlægges og tilrettelægges, så det kan udføres sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt, og så ulykkesrisikoen er så minimal som muligt.

3.1.2. Arbejdsgiveren har pligt til at sørge for, at arbejdet kan udføres på en sikker og farefri måde. Arbejdsgiveren skal desuden sørge for, at arbejdet er tilrettelagt, så risiko for ulykker og sundhedsskadelige påvirkninger undgås. Dette kan ske ved

- oplysning om samt oplæring og instruktion til arbejdet
- generelle og konkrete forebyggelsesforanstaltninger med hensyn til arbejdssted, tekniske hjælpemidler, arbejdets udførelse, herunder ved anvendelse af personlige værnemidler, samt til stoffer og materialer.

3.1.3. De ansatte har pligt til at medvirke til, at arbejdet foregår på en sikker og farefri måde, og de skal, eventuelt via særlig sikkerhedsorganisering, inddrages i planlægningen og tilrettelæggelsen af arbejdet.

3.1.4. Fast rutinemæssig undersøgelse af ulykker og tilløb hertil skal etableres. Erfaringer med allerede stedfundne ulykker skal inddrages i forebyggelsesarbejdet, så der sættes ind mod en gentagelse af ulykken.

Hvis der findes sikkerhedsgruppe, skal denne deltage i undersøgelse af ulykker og tilløb hertil.

3.2. Oplysning, oplæring og instruktion

3.2.1. Inden et arbejde påbegyndes, skal arbejdsgiveren sørge for, at de ansatte oplyses om de ulykkes- og sundhedsfarer, der kan være forbundet med arbejdet med at demontere, montere og oppumpe dæk samt med at hjulafbalancere.

3.2.2. Arbejdsgiveren, eller i hans sted arbejdslederen, skal instruere de ansatte i, hvordan arbejdet udføres uden risiko for fare og eventuel skade. Denne vejledning indgår i instruktionen.

3.2.3. Det er særligt vigtigt at give en grundig oplæring og instruktion ved nyansættelse. Desuden skal uddannelse og instruktion tilpasses udviklingen, fx nye regler og nye arbejdsmetoder, ligesom der skal ske tilpasning, når arbejdsforholdene ændres, eller der flyttes til nyt arbejde.

3.2.4. Arbejdsgiveren skal også sørge for, at de ansatte får en tilstrækkelig og hensigtsmæssig oplæring og instruktion i brugen af de tekniske hjælpemidler, der skal benyttes under arbejdet.

3.2.5. Instruktionen skal følges, og sikkerhedsforanstaltningerne skal overholdes.

3.2.6. Det kan være nødvendigt, at den generelle instruktion foreligger skriftligt.

3.2.7. Uddannelse og instruktion skal foregå på dansk, evt. også på et andet sprog, for at være forståelig for alle ansatte, herunder også fremmedsprogede.

3.2.8. Der bør være en fast rutine for, hvordan der følges op på instruktion, så der er sikkerhed for, at den er forstået, og at den efterleves.

3.3. Indretning af arbejdssted

Arbejdet udføres fortrinsvist på faste arbejdssteder, men undertiden også mobilt.

3.3.1. Fast arbejdssted

3.3.1.1. Hvis der arbejdes på fast arbejdssted, skal arbejdspladsen være indrettet sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt. Der skal være tilstrækkelig plads til, at arbejdet kan udføres sikkert og med forsvarlige arbejdsstillinger og -bevægelser.

3.3.1.2. Det faste arbejdssted skal holdes rent og ryddeligt, ligesom gulvbelægning skal holdes i forsvarlig stand.

3.3.1.3. Hvor det er muligt, skal hjulet anbringes så langt væk fra støjkilder som muligt, så evt. luftudsivning ved læk kan høres, fx i et værkstedshjørne.

3.3.1.4. Der kan være tale om et til gulvet fastboltet simpelt tremmebur eller et i gulvet faststøbt pumpestativ/pumpebur, der er i stand til at opfange, modstå og fastholde dæk, fælg og fælgdele ved en dækekspllosion. Der kan også være tale om en anordning af stænger, der kan opfange låseringen, hvis denne bliver slynget ud. Anordningen skal være forankret til gulvet, så dækket ikke også slynges væk.

3.3.1.5. Et pumpebur kan bestå af svære stålrør, der er forankret til gulvet, og som kan svinges om et hængsel, når hjulet skal lægges i eller fjernes. Et pumpeburs stålkonstruktion bør være stærk nok til at kunne modstå og opfange hjul

og hjuldele ved en dækekspllosion med et hvilket som helst tænkeligt lufttryk op til 20 bar (290 PSI).

Et pumpebur bør desuden modstå en trykvej og opfange smådele fra et eksploderende dæk og bryde trykbølgen for at forhindre, at nogen person uden for pumpeburet kan blive kastet langt væk af trykket. Dette kan opnås ved, at pumpeburet hele vejen rundt er forsynet med trykbølgebrydning.

Det anbefales, at pumpeburets konstruktion muliggør en pålidelig visuel inspektion af dækket for buler, før det rulles ud af pumpeburet.

Lufttrykket fra en eventuel dækekspllosion skal kunne bremses i siderne med mulighed for at søge både opad og nedad. Det anbefales, at pumpeburet er fastboltet til gulvet.

3.3.1.6. Det anbefales, at pumpeburet er indrettet, så der, eventuelt ved anvendelse af et egnet smøremiddel, sikres tætning mellem dæk og fælgkant.

3.3.1.7. Der findes pumpeborer, der yder den tilstrækkelige sikkerhed under oppumpning, herunder også med trykbølgebrydning, og som samtidigt foretager en automatisk tvungen tryktest af dækket, inden det tages ud af systemet.

3.3.1. Fast arbejdssted

3.3.1.8. Der skal etableres en sikkerhedszone til hjulsiden/siderne på mindst 4 m og foran/bagved på mindst 2,5 m. Inden for dette område må der ikke befinde sig genstande, der ved kraften af trykluft, der udløses ved en dækekspllosion, bliver til flyvende genstande. Dæk og fælge kan ligge direkte på gulvet, men ikke i etager (stabler). Fælgdele, dvs. løse ringe, skal være uden for sikkerhedszonen.

3.3.1.9. Sikkerhedszonen skal være tydeligt markeret med en 10 cm bred signalgul streg, malet på gulvet rundt om pumpeburet/stativet. Der skal ophænges et advarselsskilt, der både med skrift og tegn advarer udenforstående om at holde sig uden for sikkerhedszonen under dækoppumpningen.

3.3.2. Mobilt arbejdssted

3.3.2.1. Også på mobilt arbejdssted (ikke fast eller skiftende) skal arbejdet tilrettelægges, så skader forebygges.

3.3.2.2. Tremmebur skal være fastgjort til servicelastvogn eller servicevogn. På servicelastvognen kan et sammenfoldeligt tremmebur være integreret i chassiset, ved kørsel skubbet ind under ladet og under brug fastholdt af køretøjet.

3.3.2.3. Dæk må aldrig oppumpes på den side af køretøjet, der vender ud mod en kørebane, men altid på en side, der har retning mod et friareal.

3.3.2.4. Operatøren skal under oppumpningen befinde sig 3 m bagved det oppumpede dæk (i forhold til dækkets kørselsretning).

3.4 Tekniske hjælpemidler, indretning og brug

Generelt

3.4.1. Egnede tekniske hjælpemidler skal benyttes, når det er muligt og hensigtsmæssigt.

Særligt gælder, at de skal bruges, hvis der ved arbejdet er manuel transport, der indebærer fare for sikkerhed og sundhed.

Nye maskiner skal være CE-mærkede og opfylde krav om indretning.

3.4.2. Brugen skal ske på en sikkerheds- og sundhedsmæssig fuldt forsvarlig måde. Et teknisk hjælpemiddel må kun bruges til de arbejdsfunktioner og under de betingelser, som det er egnet til, samt efter den brugsanvisning på dansk, der skal medfølge fra leverandøren.

3.4.3. Tekniske hjælpemidler skal med jævne mellemrum efterses og vedligeholdes. Brugsanvisningen skal bl.a. oplyse om, hvordan hjælpemidlet skal vedligeholdes og om eventuelle eftersynsintervaller.

3.4.4. Afskærmning på maskiner skal være tilpasset den enkelte maskine og arbejdsmetode, og den skal være fastmonteret, så den kun kan fjernes ved hjælp af værktøj. Hvis der er behov for jævnligt at åbne skærme, fx for at gøre rent eller justere eller fastmontere hjul, må det kun kunne gøres, hvis alle farlige bevægelser i maskinen stoppes/bremses, når skærmen åbnes.

Oppumpning

3.4.5. Hvis der, ved oppumpning, anvendes manuel pumpestol, skal pumpe-slangen fra denne være mindst 3 meter. Dette tvinger operatøren til at opholde sig bagved eller foran dækket.

Manuelle pumpestoler skal være forsynet med 3-vejs kuglehane/tømmeventil direkte påskruet mellem pumpestolen og pumpe-slangen.

3.4.6. Hvis der pumpes med automatisk oppumper, skal den være anbragt på et centralt og synligt sted og have en eller flere blinkende lamper, der kan advare uvedkommende under operatørens fravær.

Automatiske oppumpere har eller skal være forsynet med et nødstop (tømningsventil). Hvis automatisk oppumper er monteret på eller tæt ved tremmebur eller stativ, skal den være forsynet med et ekstra nødstop med 5-10 meter kabel. Nødstop skal være anbragt et centralt sted i forhold til operatørens øvrige arbejde.

Afbalancerings

3.4.7. Stationære hjulafbalanceringsmaskiner skal være forsynet med en afskærmning, der sikrer mod, at genstande slynges ud.

3.4.8. Afskærmning på hjulafbalanceringsmaskiner skal være indrettet, så maskinen ikke kan igangsættes, før skærmen er på plads. Strømmen til motoren skal afbrydes, og hjulet skal samtidig bremses, når skærmen løftes.

3.4.9. Vingemøtrikker må normalt aldrig benyttes ved opspænding i forbindelse med hjulafbalancering, da der er overvejende risiko for personskaade, hvis en vingemøtrik får fat i et stykke tøj. En sikker løsning er altid at anvende et håndhjul.

3.5. Arbejdets udførelse

Generelt

Egnede personlige værnemidler skal stilles til rådighed og om nødvendigt anvendes. De ansatte skal instrueres i brug, vedligeholdelse og udskiftning af personlige værnemidler og oplyses om faren ved at undlade brug.

3.5.1. Høreværn skal stilles til rådighed, hvis støjen er over 80 dB(A), og anvendes, hvis støjen er over 85 dB(A).

3.5.2. Der skal altid benyttes godkendt, egnet øjenværn, hvis arbejdet kræver det, fx hvis der ikke er afskærmning.

3.5.3. Hvis det ikke ved tekniske foranstaltninger er muligt at dæmpe vibrationspåvirkninger, kan det være nødvendigt at begrænse den daglige brug af det værktøj, som afføder vibrationspåvirkninger, og anvende vibrationsisolerede handsker.

Demontage/montage

3.5.4. Når dæk og fælg skal adskilles, skal luften lukkes ud af dækket, før man begynder på arbejdet. Dette skal ske for at hindre dæk, låsering eller fælg i at blive slynget mod operatør.

3.5.5. Operatøren skal, før dæk og fælg samles, kontrollere, at der ikke er skader på fælg og låsering, og at de er fri for rust. Det er ikke tilladt at anvende fælg og låseringe, der har skader.

3.5.6. Egnede smøremidler, der ikke skader dækkets gummi, smøres på dæk og fælgkant for at tætte herimellem og for at sikre, at låseringen glider på plads.

3.5. Arbejdets udførelse

Oppumpning

3.5.7. Alle lastvognsdæk skal pumpes med et overtryk (testtryk) på minimum 15 PSI og udluftes til sluttryk uden at operatøren overtræder sikkerhedszonen, og før operatøren afmonterer pumpeniplen og henter dækket. Det kan ske ved automatisk oppumpning med tvunget overtrykspumpning, tryktest og efterfølgende automatisk udluftning til driftstryk.

3.5.8. For at undgå, at dækket sprænges på grund af overfyldning, indstilles der, før pumpning begyndes, på det ønskede dæktryk, eventuelt på vægmanometer.

3.5.9. Det skal sikres, at pumpeniplen under oppumpning ikke lækker, fordi trykmålinger herved kan blive upålidelige, og fordi oppumpningen ellers kan tage alt for lang tid, idet keglen i luftventilen ikke er trykket tilbage for fuld flowåbning.

3.5.10. Pumpehåndtag skal være forsynet med en ekstra lang slange til pumpeniplen, så operatøren under pumpningen ikke behøver at stå bøjet over dækket.

Det anbefales at anvende en proces, hvor pumpenippel sættes på hjulventilen umiddelbart efter montering af dækket, og mens hjulet stadig er fastspændt på dækskiftmaskinen, fordi hjulet på en traditionel dækskiftmaskine da befinder sig i en højde, hvor luftventilen er let at lokalisere, og hvor pumpeniplen er bekvem at montere. Efter nedtagning og frigørelse fra dækskiftmaskinen kan hjulet med monteret pumpenippel trilles direkte ind i sikkerhedspumpeburet.

3.5.11. Operatøren skal instrueres om altid at inspicere dækket for eventuelle dækdeformationer, før han træder ind i risikozonen for at afmontere pumpeniplen og hente det oppumpede og tryktestede dæk.

3.5.12. Under pumpningen skal det, senest når trykket er 3 kg/cm², kontrolleres, om dækket sidder korrekt på fælgen, og om låseringen er korrekt placeret.

3.5.13. Operatøren skal under pumpeprocessen observere dækket med henblik på dets tilstand, idet udbulinger i dæksider som følge af fejl og skade bliver synlige ved meget forskellige og ikke ved noget fast, specificeret dæktryk.

Afbalancering

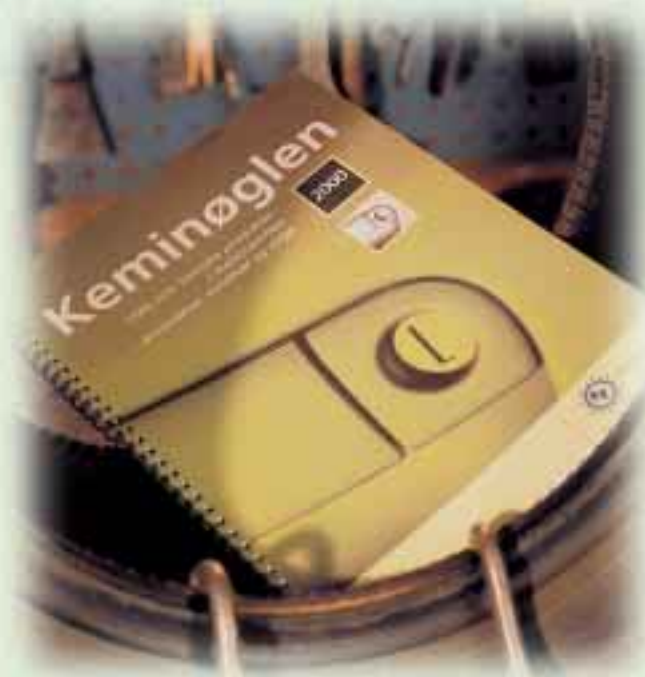
3.5.14. Hvis der bruges transportable hjulafbalanceringsmaskiner (hjulspinnere), skal operatøren altid placere sig ved siden af hjulet for at undgå at blive ramt af emner, der eventuelt slynges ud.

3.5.15. Inden arbejdet med hjulafbalanceringen begyndes, skal dækket renses for fremmedlegemer. Der er nemlig stor risiko for at få øjenskader, fordi de fleste afbalanceringsmaskiner sætter hjulet i hurtig rotation, hvorved snavs, sten og defekte genstande bliver slynget ud.

3.6. Stoffer og materialer

3.6.1. Inden der vælges eller udskiftes stoffer og materialer eller arbejdsmetoder, skal virksomheden via den almindelige APV, eller via en særlig APV, undersøge, hvilke stoffer og materialer, der er mindst generende eller sundhedsskadelige (fx hverken kræftfremkaldende eller allergifremkaldende). Alle leverandører af stoffer og materialer skal udlevere en leverandørbrugsanvisning i 16 punkter. Leverandørbrugsanvisningen skal gøre det muligt at foretage en sammenligning mellem stoffer og materialer. Den skal også danne baggrund for udarbejdelse af arbejdspladsbrugsanvisning, der skal beskrive, hvordan de farlige stoffer og materialer anvendes, og de særlige foranstaltninger ved arbejde med dæk og fælge. APV-arbejdet kan meget hensigtsmæssigt udføres samtidig med eller som et led i udarbejdelse af arbejdspladsbrugsanvisninger. Der kan henvises til arbejdspladsbrugsanvisninger som dokumentation for udført APV-arbejde. Hvis den almindelige APV ikke er tilstrækkelig, skal der udarbejdes en særlig APV. Hvis påvirkning er ubetydelig, og hvis foranstaltninger er unødvendige, skal der ikke gennemføres særlig APV.

Sikkerhedsorganisationen kan bruge følgende fremgangsmåde

- kortlægning af stoffer og materialer
- kortlægning af problemer med stoffer og materialer
- sanering af ens/overflødige stoffer
- udarbejdelse af kartotek over alle stoffer og materialer
- indhentning af nyeste brugsanvisninger fra samtlige leverandører
- indhentning af supplerende oplysninger fra leverandører

Når den særlige APV skal udarbejdes, skal tillige indgå

- faglige egenskaber ved stofferne og materialerne
- eksponeringsgrad, eksponeringstype samt eksponeringsvarighed
- virkning af de forebyggende foranstaltninger, der er truffet eller skal træffes
- evt. konklusioner fra arbejdsmedicinske undersøgelser
- fastsatte grænseværdier
- leverandøroplysninger af sikkerheds- og sundhedsmæssig art

I arbejdet skal også hensynet til det ydre miljø indgå. Autobranschens »Keminøggle« samt vejledning om arbejdspladsbrugsanvisninger er et godt materiale at bruge i arbejdet..

4. Henvisninger

4.1 Relevante hjælpeværktøjer i autobranche n

- Auto APV trin for trin
- Praktisk vejledning om udarbejdelse af arbejdspladsbrugsanvisninger
- Tilpasset Tilsyn – et praktisk hjælpeværktøj
- Inspektion og certificering
- Arbejdsbranchens værktøjskasse til arbejds miljø- og miljøstyring
- Introduktion af nyansatte
- Keminøglen
- Arbejds miljøvejviser nr. 8
- Samlemappe til arbejds miljø og miljø

4.2 Relevante branchevejledninger i autobranche n

- Luftforurening og ventilation
- Indkøb af ventilationsanlæg
- Revisionsgrave
- Svejsning (TIG, MIG og MAG)
- Vinkelslibere
- Eldrevne håndmaskiner
- Børn og unge
- Særligt forurenende køretøjer
- Bremseprøvestande
- Autolakering
- Limning i autobranche n
- Rustbeskyttelse i autobranche n
- Airbags og selestrammere
- Øjenværn og briller
- Støjtavering og støjmåleskema (pjece)
- Arbejde med køleanlæg

Materialerne kan rekvireres fra Arbejds miljørådets servicecenter (ASC).

DANSK METAL

Dansk Metal
Nyropsgade 38
1780 København V
Tlf. 3363 2000
Fax 3363 2100
metal@danskmetal.dk
www.danskmetal.dk

DANSK INDUSTRI

Dansk Industri
H.C. Andersens Boulevard 18
1787 København V
Tlf. 3377 3377
Fax 3377 3300
di@di.dk
www.di.dk

Motorbranchens
Arbejdsgiverforening
H.C. Andersens Boulevard 18
1787 København V
Tlf. 3377 3373
Fax 3377 3380
maf@di.dk
www.motorbranchen.dk

Ledernes Hovedorganisation
Vermlandsgade 65
2300 København S
Tlf. 3283 3283
Fax 3283 3284
lh@lederne.dk
www.lederne.dk

Industriens
Branchearbejdsmiljøråd
Postboks 7777
1790 København V
Tlf. 7023 1543
Fax 7023 1540
i-bar@i-bar.dk
www.ibar.dk

INDUSTRIENS
BRANCHEARBEJDSMILJØRÅD